

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci

žalobkyně: **Y. S.**
zastoupena JUDr. Petrem Novotným, advokátem
AK se sídlem 100 00 Praha 10, Archangelská 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
se sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3
poštovní schránka 21/OAM

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2021, čj. OAM-709/ZA-ZA11-ZA22-2020,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný rozhodl dne 7. 1. 2021 o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany tak, že její žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou, s odkazem na ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“).

2. Své rozhodnutí žalovaný zdůvodnil tím, že země původu žalobkyně – Ukrajina – je Českou republikou považována za bezpečnou zemi původu, výše citované ustanovení zákona o azylu pak váže možné využití tohoto ustanovení též k podmínce, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
3. K situaci žalobkyně žalovaný v rozhodnutí uvedl, že pochází ze Zakarpatské Ukrajiny a za jediný důvod k opuštění země označila přání žít v ČR s přítelem, který má v zemi původu obavy z povolání do základní vojenské služby, tento pak v ČR rovněž žádá o udělení mezinárodní ochrany v samostatném řízení.

II. Žalobní argumentace

4. Žalobkyně považovala rozhodnutí žalovaného za nezákonné, popsala v žalobě, jaké informace podala žalovanému o své osobě, jako důvod podání své žádosti o udělení mezinárodní ochrany označila své přání žít s přítelem, což jim na Ukrajině nebylo umožněno, návratu na Ukrajinu se obává, a to z důvodu probíhajícího dlouhodobého vnitrostátního ozbrojeného konfliktu. Tento nabírá na intenzitě v důsledku přímé vojenské konfrontace s Ruskem v Azovském moři. Zejména na východě Ukrajiny jsou též každodenně hlášeny střety a mrtví, ať již mezi příslušníky vojenských jednotek, tak i mezi civilisty.
5. S odkazem na znění ustanovení § 14a zákona o azylu žalobkyně uvedla, že v případě návratu do vlasti by byla ohrožena na svém životě, a to právě na základě probíhajícího ozbrojeného konfliktu, a i když faktické boje probíhají dosud především na východě země, zlehčování situace v dalších oblastech země nelze zlehčovat, neboť i tam dochází k opakovaným násilnostem, jejichž oběťmi se stávají nevinní civilisté. Vzhledem k ekonomické situaci se žalobkyně nemůže přestěhovat do jiné části Ukrajiny, její situace byla v tomto směru bagatelizována. Je přesvědčena, že by jí náleželo udělení doplňkové ochrany. Žalovaný nedostatečně zhodnotil stav její věci ve smyslu § 3 správního řádu, neopatřil si dostatečné podklady pro své rozhodnutí dle podmínek ustanovení § 50 tohoto zákona.
6. V neposlední řadě pak žalobkyně poukázala na špatnou bezpečnostní situaci civilního obyvatelstva, pro kterou nelze považovat Ukrajinu za bezpečnou zemi původu. Navrhla z uvedených důvodů zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Správní orgán podal k žalobě své písemné vyjádření dne 23. 3. 2021, uvedl, že se situací žalobkyně podrobně zabýval, důkladně posoudil všechny skutečnosti, které v průběhu správního řízení uváděla. Svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany podala po dvou měsících zdejšího pobytu a za jediný důvod odchodu z vlasti označila přání žít v ČR se svým přítelem, který má na Ukrajině obavy z povolání do základní vojenské služby, v současné době rovněž žádá o mezinárodní ochranu v samostatném řízení. Zmiňované důvody žalovaný nepovažuje za azylově relevantní a má za to, že podání žalobkyně sleduje snahu o legalizaci zdejšího pobytu. Žalobkyně se ani o jiný způsob legalizace pobytu nepokusila, objektivně neexistují žádné překážky pro vyřízení si pobytové situace, při splnění všech podmínek zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

8. Při posuzování žádosti žalobkyně vycházel žalovaný především z její výpovědi a z informací, které si opatřil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. K uvedeným podkladům se žalobkyně mohla vyjádřit dne 15. 12. 2020, této možnosti však nevyužila a k seznámení s podklady se nedostavila. Z opatřených podkladů vyplývá, že na Ukrajině obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, občané Ukrajinu neopouštějí z důvodů ust. § 12 nebo 14a zákona o azylu.
9. Česká republika považuje Ukrajinu za tzv. bezpečnou zemi původu, a to ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, pokud pak žadatel přichází z bezpečné země původu, a neprokáže, že v jeho případě tomu tak není, správní orgán zamítne podanou žádost dle § 16 odst. 2 cit. zákona. Žalobkyně neprokázala, že v jejím případě Ukrajinu nelze za bezpečnou zemi původu považovat, navíc, v uvedených případech se neposuzuje, zda žadatel neuvádí skutečnosti o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12, nebo že by mu případně hrozila újma dle § 14a zákona o azylu. V průběhu řízení navíc žadatelka prohlásila, že ve vlasti nikdy žádné problémy s policií ani jinými státními orgány neměla a svou vlast opustila jen kvůli příteli.
10. Žalovaný rovněž upozornil na znění odst. 3 výše cit. ustanovení § 16, kdy v případě rozhodnutí ve smyslu zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné se neposuzuje, zda žadatel splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 13, 14 nebo doplňkové ochrany dle § 14b) zákona o azylu. Z uvedených důvodů je navrhováno zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV. Jednání krajského soudu

11. Krajský soud věc projednal dne 10. 1. 2022. Zástupce žalobkyně odkázal na písemnou žalobu, připomněl, že napadené rozhodnutí žalovaného je více jak rok staré a od té doby se situace na Ukrajině opět zhoršila, je prakticky kritická do té míry, že intervence ruských vojsk je na spadnutí, v síle cca 200 tisíc ruských vojáků je situováno nedaleko hranice. Je otázkou času, kdy vojska mohou vpadnout na Ukrajinu. Žalobkyně je tak přesvědčena, že zde nebyly důvody pro zamítnutí její žádosti jako zjevně nedůvodné, konflikt, který stále na Ukrajině trvá, je spíše skrytým konfliktem mezinárodního charakteru, mezi Ukrajinou a Ruskem. Žalovaný se tak měl zabývat žádostí žalobkyně věcně a je zde minimálně důvod pro udělení doplňkové ochrany z důvodu § 14a písm. c) zákona o azylu.
12. Zástupce dále sdělil, že žalobkyně je v současné době těhotná, hrozící nebezpečí pro případ návratu tak již neohrožuje pouze ji, ale i nenarozené dítě. Žalobkyně setrvala na svém závěrečném návrhu, na náhradě nákladů řízení účtovala náklady právního zastoupení, spočívající ve 3 právních úkonech, 3 režijních paušálech a 8 půlhodinách zmeškaného času.
13. Pověřená pracovnice žalovaného správního orgánu sdělila, že žalovaný je se současnou situací na Ukrajině obeznámen, nicméně měl k dispozici podklady v době rozhodování zcela aktuální. Setrává též na závěrečném návrhu zamítnutí žaloby, náhradu nákladů řízení neúčtuje.
14. Krajský soud konstatoval podstatné okolnosti, plynoucí ze správního spisu. Ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně dne 21. 10. 2020 sdělila, že je státním

příslušníkem Ukrajiny, pravoslavného vyznání, politicky aktivní nikdy nebyla. Je svobodná, do ČR přicestovala dne 13. 8. 2020, za důvod své žádosti označila možnost společného soužití s přítelem, nemají na Ukrajině kde společně žít. Bydleli s přítelem 2 měsíce u jeho kamaráda, žila v Zakarpatské oblasti v domě přítele, tam však dostával předvolání na vojenskou službu, odvodu se vyhýbal, na první předvolání se nedostavil. Začali za ním chodit, on však nechce nastoupit ze zásady, nechce jít bojovat, je přesvědčený, že by skončil v jednotkách na východě a nechce být zraněn, bojí se o život. Žalobkyně sama žádné problémy neměla, neměla ale kde bydlet, proto odjela s ním. Studovala na střední odborné škole, je závislá na příteli a nemá vlastní finance. Učila se na učitelku v mateřské škole, za ten výdělek by se ale neuživila. Kdyby příteli nehrozil odvod na vojnu, tak by se vrátili.

15. Do správního spisu byly rovněž vloženy zprávy Ukrajina, Informace OAMP z 25. 4. 2020 – Situace v zemi, Ukrajina – Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze srpna 2020.

V. Posouzení věci krajským soudem

16. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že závažnějších pochybení v průběhu správního řízení, vedeného s žalobkyní, a v napadeném rozhodnutí neshledal.
17. Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, upravuje v ustanovení § 16 zjevnou nedůvodnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V jeho odstavci 2 je uvedeno, že „jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze“. V odstavci 3 se pak uvádí, že „jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a“.
18. Jak správní orgán ve svém rozhodnutí na str. 2 uvedl, považoval za objasněné z průběhu řízení, že důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo u žalobkyně to, že chce žít společně s přítelem, který se na Ukrajině vyhýbá odvodu na základní vojenskou službu. Přítel žalobkyně dle jejího sdělení vede v ČR samostatné řízení. Sama žalobkyně v zemi původu žádné problémy neměla, pouze sdělila, že nemá kde bydlet. Uvedené důvody však nejsou azylově relevantními důvody, neboť zákon o azylu předpokládá pro udělení mezinárodní ochrany v ustanoveních §§ 12 – 14b) existenci velmi vážných důvodů, představujících ohrožení života uchazeče, a to buď azylově relevantním pronásledováním, či azylově relevantní hrozbou vážné újmy. Takovými důvody však skutečnosti, sdělené žalobkyní, nejsou.

19. Pro závěr, že Ukrajina, tedy země původu žalobkyně, je zemí, která je Českou republikou považována krom území poloostrova Krym a části Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů, za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu a § 2 vyhlášky MV č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a o dočasné ochraně cizinců, měl žalovaný dostatečné podklady. Dle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu je „bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodů svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státní příslušnosti neopouštějí z důvodů, uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv. O naplnění těchto podmínek hovoří jednak již výše zmíněné ustanovení § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., jednak podklady, které správní orgán založil do spisu (citovány v bodě 15), a jejichž obsahem a závěry argumentoval ve svém rozhodnutí na str. 3 a 4.
20. Správní orgán tak provedl aktuální hodnocení situace na Ukrajině, která je sice na výše cit. územích státu v bodě 19 ne zcela standardní, zejména s ohledem na občasně konfliktní situace v obou příhraničních oblastech, nicméně pro závěr o bezpečné zemi původu z pohledu obsahu všech 4 bodů písmene k) na ostatním území podmínky splňuje. Žalovaný se uvedenými podmínkami na základě shromážděných podkladů dostatečně zabýval, zmínil parlamentní uspořádání, provedení svobodných voleb, popsal další vývoj reforem, jak ústavních, tak zákonných v oblasti soudní moci, bezpečnostních složek i policie, konstatoval, že některé nedostatky v oblasti lidských práv přetrvávají, k zásadním nedostatkům, uvedeným v bodě 1 výše cit. ustanovení zákona o azylu však nedochází. Ukrajina krom výše cit. třech území zcela splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu pro zařazení na seznam bezpečných zemí původu. Zpráva ze dne 25. 4. 2020 pak konstatuje, že bezpečnostní situace se od r. 2015 uklidnila, i když na východě země je stále napjatá, rozhodnutí popisuje situaci na tzv. linii dotyku a dodává, že Zakarpatská oblast, odkud žalobkyně pochází, je pod kontrolou ukrajinské ústřední vlády. Po zhodnocení žalobkyní uváděných informací dospěl správní orgán k závěru, že u žalobkyně lze hodnotit její žádost jako snahu o legalizaci zdejšího pobytu, k níž však nenáleží řešení prostřednictvím zákona o azylu, nýbrž jiná právní úprava. Tento svůj závěr žalovaný podpořil odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“), čj. 7 Azs 187/2004 ze dne 24. 2. 2005, a krajský soud dodává, že správně a oprávněně.
21. Krajský soud se ztotožnil s právním i skutkovým hodnocením věci žalovaným a v podrobnostech na jeho rozhodnutí odkazuje. Pokud pak v průběhu jednání žalobkyně uvedla, že je těhotná, krajský soud tuto okolnost vážil, nespátral však na ní žádný podklad, který by ho mohl vést k závěru, že by mohl být jakkoliv významný pro jiné uplatnění některého z ustanovení zákona o azylu. Pokud pak žaloba a při jednání i ústní argumentace žalobkyně poukazovala na zhoršenou situaci na Ukrajině, kdy aktuálně hrozí vpád ruských vojsk do země, taková situace ještě nenastala, krajskému soudu je situace aktuálně známa z hromadných sdělovacích prostředků, nicméně soud je přesvědčen, že případný budoucí nejistý vývoj situace nemůže mít pro současné rozhodování žádný větší význam. Na základě všech výše uvedených skutečností pak soud

dospěl k závěru, že žalobkyně ničím neprokázala, že v jejím případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zem původu a že by tedy nebylo možné a zákonné v její věci aplikovat ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu.

22. Po přezkoumání a projednání věci je soud přesvědčen, že žalovaný zjistil skutečný stav věci žalobkyně dostatečně, postupoval v souladu se zákonem o azylu a dalšími právními předpisy, které shora uvedeny a nepochybil ani procesním způsobem. Žalobní námitky tedy shledal soud nedůvodnými a žalobu v souladu s uvedeným závěrem zamítl dle § 78 odst. 7 s.ř.s.

VI. Náhrada nákladů řízení

23. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalovaný náhradu nákladů řízení neúčtoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 17. ledna 2022

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně